

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
32016273	IES Xesús Ferro Counalo	Ourense	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Lingua castelá e literatura II	2º Bac.	3	87

Réxime
Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introdución	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	23
4.2. Materiais e recursos didácticos	24
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	24
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	24
6. Medidas de atención á diversidade	26
7.1. Concreción dos elementos transversais	27
7.2. Actividades complementarias	27
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	28
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	28
9. Outros apartados	28

1. Introdución

2.º de Bacharelato é un curso decisivo e a meta fundamental é preparar ao alumnado o mellor posible para que sexa capaz de afrontar a proba de acceso á universidade.

O temario é especialmente extenso e, pola contra, o tempo é moi escaso. Ademais, este curso temos que engadir un novo tema (o realismo e o naturalismo literario) no xa de por si amplo temario de literatura. Esta combinación resulta nun "cóctel explosivo" que afecta en gran medida ao alumnado que siente coma se estivese nunha carreira de fondo de enorme intensidade.

O aspecto positivo de 2.º de Bacharelato no caso da materia de Lingua castelá e Literatura é que os contidos non son novos en absoluto, salvo as catro lecturas propostas, senón que forman parte do currículo ao que xa se enfrentou o alumnado en cursos pasados. Por iso, a teoría deixa parte á práctica: dáse por sentado que o alumnado coñece os contidos básicos, polo que a explicación teórica á de ser mínima pensando, sobre todo, en pasar á práctica con textos.

Se hai un aspecto especialmente interesante do curriculum é precisamente ese traballo textual para a súa análise crítica. Neste curso, os estudiantes teñen que abordar o comentario crítico de artigos de opinión. Esta actividade é unha das más completas, posto que precisa do dominio da competencia lectora, expresiva e de pensamento crítico. Na elaboración do comentario crítico o alumnado ha de amosar madurez non só lingüística, senón tamén sociocultural, polo que pode considerarse unha actividade plenamente competencial e integral.

En definitiva, a grande dificultade deste curso reside na falta de tempo para a explicación e a asimilación pausada do currículo, pero tamén na tensión que supón saber que haberá unha proba final (a ABAU) que ha de marcar en grande medida as decisións do futuro. Por iso o profesorado ha de ser un axente tranquilizador, un acompañante neste camiño difícil, ademais dun profesional serio, constante e rigoroso que ha de preparar ao alumnado da mellor maneira para o reto que o agarda.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Explicar e apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do coñecemento da realidade plurilingüe e pluricultural de España e a riqueza dialectal do español, así como da reflexión sobre os fenómenos do contacto entre linguas, para favorecer a reflexión interlingüística, para refutar os estereotipos e prejuízos lingüísticos e para valorar esta diversidade como fonte de patrimonio cultural.	1-5	2-3				1-2		1
OBX2 - Comprender e interpretar textos orais e multimodais, con especial atención aos textos académicos e dos medios de comunicación, recollendo o sentido xeral e a información máis relevante, identificando o punto de vista e a intención do emisor e valorando a súa fiabilidade, a súa forma e o seu contido, para construir coñecemento, para formarse opinión e para ampliar as posibilidades de gozo e lecer.	2	2	1	2-3	40	3		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Producir textos orais e multimodais, con atención preferente aos de carácter académico, con rigor, fluidez, coherencia, cohesión e o rexistro adecuado, atendendo ás convencións propias dos diferentes xéneros discursivos, e participar en interaccións orais con actitude cooperativa e respectuosa, tanto para construír coñecemento e establecer vínculos persoais, como para intervir de maneira activa e informada en diferentes contextos sociais.	1-3-5	2	1	2-3		2		
OBX4 - Comprender, interpretar e valorar textos escritos, con sentido crítico e diferentes propósitos de lectura, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, reconhecendo o sentido global e as ideas principais e secundarias, integrando a información explícita e realizando as inferencias necesarias, identificando a intención do emisor, reflexionando sobre o contido e a forma e avaliando tanto a súa calidade como a súa fiabilidade para dar resposta a necesidades e intereses comunicativos diversos e para construír coñecemento.	2-3-5	2	4	1	40	3		
OBX5 - Producir textos escritos e multimodais coherentes, cohesionados, adecuados e correctos, con especial atención aos xéneros discursivos do ámbito académico, para construír coñecemento e dar resposta de maneira informada, eficaz e creativa a demandas comunicativas concretas.	1-3-5		1	2-3	50	2		
OBX6 - Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes, avaliando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e evitando os riscos de manipulación e desinformación, e integrala e transformala en coñecemento para comunicala, adoptando un punto de vista crítico e persoal á vez que respectuoso coa propiedade intelectual, especialmente no marco da realización de traballos de investigación sobre temas do currículo ou vinculados ás obras literarias lidas.	3			1-2-3-4	40	2	3	
OBX7 - Seleccionar e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura contemporánea como fonte de pracer e coñecemento, configurando un itinerario lector que se enriqueza progresivamente en canto a diversidade, complexidade e calidade das obras, e partillar experiencias lectoras para construír a propia identidade lectora e gozar da dimensión social da lectura.	1-4			3	11			2-31-32

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX8 - Ler, interpretar e valorar obras relevantes da literatura española e hispanoamericana, utilizando unha metalinguaxe específica e mobilizando a experiencia biográfica e os coñecementos literarios e culturais para establecer vínculos entre textos diversos, para conformar un mapa cultural, para alargar as posibilidades de gozo da literatura e para crear textos de intención literaria.	1-4					1		1-2-31-32-42
OBX9 - Consolidar e profundar no coñecemento explícito e sistemático sobre a estrutura da lingua e os seus usos, e reflexionar de maneira autónoma sobre as eleccións lingüísticas e discursivas, coa terminoloxía adecuada, para desenvolver a conciencia lingüística, para aumentar o repertorio comunicativo e para mellorar as destrezas tanto de producción oral e escrita como de comprensión e interpretación crítica.	1-2	2	1-2		50			
OBX10 - Poñer as prácticas comunicativas ao servizo da convivencia democrática, a resolución dialogada dos conflitos e a igualdade de dereitos de todas as persoas, utilizando unha linguaxe non discriminatoria e evitando os abusos de poder a través da palabra, para favorecer un uso non só eficaz senón tamén ético e democrático da linguaxe.	1-5	3		3	31	1-2-3		

Descripción:
3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descripción	% Peso materia	Nº sesiones	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	EL TEXTO Y LA COMUNICACIÓN	-Análisis de los diferentes tipos de texto con especial atención al texto argumentativo. - Estructuras textuales. - Propiedades textuales: coherencia, cohesión, adecuación. - Elaboración de un resumen. - Introducción al comentario crítico.	10	7	X		
2	LA PALABRA Y SU ESTRUCTURA	-Análisis de la estructura interna de las palabras. Procesos de formación. - Repaso global de las clases de palabra. - El análisis verbal.	15	10	X		
3	LA LITERATURA DEL SIGLO XIX: REALISMO Y MODERNISMO.	- El realismo y el naturalismo: Galdós, Clarín y Pardo Bazán.	10	9	X		

UD	Título	Descripción	% Peso materia	Nº sesiones	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	LA LITERATURA DEL SIGLO XIX: REALISMO Y MODERNISMO.	- El modernismo literario: Rubén Darío y Delmira Agustini. - La trayectoria poética de Machado y de Juan Ramón. - Lectura y análisis de La fundación.	10	9	X		
4	LÉXICO Y SEMÁNTICA. EL ORIGEN DEL LÉXICO CASTELLANO	- Las relaciones semánticas. - El origen del léxico en español. Los cambios semánticos.	6	6	X		
5	REPASO DE LA ORACIÓN SIMPLE.	- Repaso de las funciones sintácticas de la oración simple. - Tipos de oraciones.	9	6		X	
6	LA ORACIÓN COMPUUESTA I	- Las oraciones compuestas por coordinación. - Identificación y análisis de oraciones subordinadas sustantivas y adjetivas. Las oraciones subordinadas adverbiales propias.	6	7		X	
7	LA ORACIÓN COMPUUESTA II	- Identificación y análisis de las oraciones subordinadas adverbiales impropias.	5	5		X	
8	LITERATURA DEL SIGLO XX (I)	- La Generación del 98. - El teatro anterior a la Guerra civil. - Lectura y análisis de Romancero gitano. - La Generación del 27.	10	9		X	
9	EL ESPAÑOL EN EL MUNDO	- El español actual. - Contacto entre lenguas: influencias del gallego en el castellano. - Las variedades geográficas del castellano. - El español en la red y en los medios de comunicación.	5	4			X
10	LITERATURA DEL SIGLO XX (II)	- La poesía posterior a la Guerra civil. - La narrativa posterior a la Guerra civil. - El teatro posterior a la Guerra civil. - Lectura y análisis del Lector de Julio Verne.	10	9			X
11	LITERATURA DEL SIGLO XX (III)	- La narrativa hispanoamericana. - La novela peninsular hasta 1975. - Lectura y análisis de Crónica de una muerte anunciada.	10	9			X
12	REPASO GLOBAL	En esta unidad haremos un repaso global del bloque de gramática y comunicación. Haremos especial hincapié en el comentario de texto.	4	6			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	EL TEXTO Y LA COMUNICACIÓN	7

Criterios de avaliação	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais especializados propios de diferentes ámbitos analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Identifica a intención do emisor e os códigos que emprega.		
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais especializados avaliando a súa calidad, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Avalía a eficacia dun texto, sobre todo a parte argumentativa dun texto de opinión.		
CA2.3 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Resume con coherencia e cohesión un texto.		
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos especializados avaliando a súa calidad e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	É quen de valorar de xeito crítico o contido dun texto.		
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes, atendendo á xestión do seu almacenamento e recuperación, así como á avaliação da súa fiabilidade e pertinencia.	Obtén información de diferentes fontes sendo quen de recoñecer a súa fiabilidade.		
CA2.6 - Avaliar a veracidade de noticias e informacións, con especial atención ás redes sociais e outros contornos dixitais, seguindo pautas de análises, contraste e verificación, facendo uso das ferramentas adecuadas e mantendo unha actitude crítica fronte aos posibles rumbos da información.	Verifica a fiabilidade e o rigor das fontes consultadas para elaborar os comentarios críticos.	PE	80
CA2.7 - Identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Emprega diccionarios e manuais de gramática para resolver os problemas de comprensión.		
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Identifica os argumentos empregados nun texto de opinión e valora a eficacia comunicativa dos medios expresivos empregados.		
CA2.9 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e a análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	Exprésase cunha linguaxe politicamente correcta e evita as expresións sexistas.		
CA3.3 - Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado sobre temas curriculares ou de interese social e cultural, precedidos dun proceso de planificación que atenda á situación comunicativa, destinatario, propósito e canle, e de redacción e revisión de borradores entre iguais ou utilizando outros instrumentos de consulta.	É quen de expresarse con corrección e adecuación na elaboración de comentarios críticos de texto e na exposición de temas culturais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Prograsa no emprego dos procedementos lingüísticos e discursivos.		
CA3.5 - Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma, en diferentes soportes, sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social que impliquen organizar e integrar a información en esquemas propios; reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectuoso coa propiedade intelectual.	Busca información e é capaz de aproveitala axeitadamente na redacción de textos propios.		
CA3.6 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando os cambios a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica.	Aplica as explicacións teóricas sobre as propiedades textuais para mellorar a súa propio producción lingüística.		
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando consensos tanto no ámbito persoal como no educativo e social.	Dialogo de maneira respectuosa nos debates que se xeran na aula.		
CA3.1 - Realizar exposicións e argumentacións orais formais extensas e nas que se recollan diferentes puntos de vista, con diferente grao de planificación sobre temas de interese científico e cultural e de relevancia académica e social axustándose ás convencións propias de cada xénero discursivo e facelo con fluidez, rigor, coherencia, cohesión e o rexistro adecuado en diferentes soportes, utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	É capaz de expresar a súa opinión, apoiándose na exposición de datos obxectivos, de maneira clara, organizada e coerente.	TI	20
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escucha activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Adopta unha actitude colaboradora nas actividades grupais que se desenvolven na aula.		
CA3.7 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando consensos tanto no ámbito persoal como no educativo e social.	Adopta unha actitude de escucha activa e amosa respecto cara ás opinións dos demás nos debates que se xeran na aula.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Detección de prexuízos e estereotipos lingüísticos coa finalidade de combatelos. - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: os compoñentes do feito comunicativo. - Análise dos compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencions; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Os xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Análise das propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Interpretación dos xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.

Contidos

- Comprensión e análise crítica dos xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e medios de comunicación.
- Procesos de comprensión, análise e interpretación de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal, dos abusos a través da palabra e dos usos manipuladores da linguaxe. Valoración da forma e do contido do texto.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Os abusos de poder e a manipulación a través da linguaxe. Valoración da forma e do contido do texto.
- Alfabetización informacional: procura autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidad e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios. A xestión de contidos, o almacenamento e a recuperación da información relevante. Noticias falsas e verificación de feitos.
- Recoñecemento dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Análise das formas lingüísticas de expresión da subxectividade e da obxectividade e da súa aplicación nos textos.
- Identificación dos recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Localización e clasificación de conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Detección e análise das relacóns entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto con especial atención á valoración dos tempos verbais.
- Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Contexto vinculado ás estratexias de producción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: os compoñentes do feito comunicativo.
- Elaboración de textos tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencions; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.
- Os xéneros discursivos desde o punto de vista da creación de textos orais, escritos e multimodais.
- Respecto polas propiedades textuais nas creacóns propias: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.
- Xéneros discursivos do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e dos medios de comunicación.
- Procesos de composición e revisión de diversos tipos de textos propios de natureza oral, escrita e multimodal.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e ceder a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística.
- Producción oral formal: planificación e procura de información, redacción e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Producción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. A xestión de contidos, o almacenamento e a recuperación da información relevante. Noticias falsas e verificación de feitos.
- Uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos propios orais, escritos e multimodais.

Contidos

- Emprego axeitado das formas lingüísticas de expresión da subxectividade e da obxectividade e nos textos propios.
- Uso dos recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Utilización adecuada de conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Establecemento das relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto con especial atención ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Emprego correcto dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.

UD	Título da UD	Duración
2	LA PALABRA Y SU ESTRUCTURA	10

Criterios de evaluación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	É quen de crear palabras, analizar a súa estrutura e empregar un léxico variado nas explicacións de feitos lingüísticos de natureza morfoloxica.	PE	100
CA5.2 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos especializados avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	Identifica mecanismos de creación de novas palabras, avalía o rigor no emprego das estruturas gramaticais e valora a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.		
CA5.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	É quen de explicar empregando unha metalinguaxe efectiva e técnica fenómenos lingüísticos relacionados coa morfoloxía e co léxico.		
CA5.5 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizáns, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Identifica e explica de maneira técnica os fenómenos morfolóxicos e léxicos que atopa nun texto.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado tendo en conta os diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e

Contidos

- semántico.
- Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).
- Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo.

UD	Título da UD	Duración
3	LA LITERATURA DEL SIGLO XIX: REALISMO Y MODERNISMO.	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes que se relacionen coas propostas de lectura guiada, incluído o ensaio literario e obras actuais que establezan conexións coa tradición, e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Le textos literarios amosando capacidade de comprensión e de interrelación entre o feito literario e o seu contexto.		
CA4.2 - Compartir a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar unha interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	É capaz de explicar textos literarios empregando a metalinguaxe axeitada.		
CA4.4 - Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nunha exposición oral, un ensaio ou unha presentación multimodal, establecendo vínculos argumentados entre as obras da literatura española ou hispánica do último cuarto do século XIX e dos séculos XX e XXI obxecto de lectura guiada e outros textos e manifestacións artísticas de onte e de hoxe, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe, recursos expresivos e valores éticos e estéticos, e explicitando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Explica os trazos fundamentais dunha corrente literaria ou dun fragmento literario con rigor e precisión.	PE	100
CA4.5 - Revisar os propios textos e fazer propostas de mellora argumentando os cambios a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, e identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Comprende textos literarios da etapa que corresponde á unidade e reflexiona sobre eles establecendo vínculos coa corrente literaria na que se integran.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Lectura autónoma de obras de autoras e autores relacionadas coas propostas de lectura guiada que susciten

Contidos

- reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias.
- Selección das obras relevantes, incluído o ensaio literario e formas actuais de producción e consumo cultural, coa axuda de recomendacións especializadas.
- Participación activa no circuíto literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais.
- Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuitos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers.
- Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e atendendo a aspectos temáticos, xénero e subxénero, elementos da estrutura e o estilo, e valores éticos e estéticos das obras.
- Recomendación das lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. Utilización das redes sociais e os formatos audiovisuais para o fomento da lectura.
- Lectura guiada de obras relevantes da literatura española do último cuarto do século XIX e dos séculos XX e XXI, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero arredor de tres eixes: (1) Idade de Prata da cultura española (1875-1936); (2) Guerra Civil, exilio e ditadura; (3) Literatura española e hispanoamericana contemporánea. Procesos e estratexias.
- Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversas literarias.
- Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.
- Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura.
- Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero.
- Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.

UD	Título da UD	Duración
4	LÉXICO Y SEMÁNTICA. EL ORIGEN DEL LÉXICO CASTELLANO	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e valorar as lingua oficiais de España e as variedades dialectais do español, con especial atención ao galego e ao castelán, contrastando de maneira explícita e coa metalinguaxe apropiada aspectos lingüísticos e discursivos das lingua e os dialectos en manifestacións orais, escritas e multimodais, diferenciando os trazos de lingua que responden á diversidade dialectal dos que se corresponden con sociolectos ou rexistros.	Recoñece as variedades do castelán e os seus trazos identificativos.	PE	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Refutar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal, atendendo á diversidade de normas cultas e estándares que se dan nunha mesma lingua, así como analizando e valorando a relevancia actual dos medios de comunicación e das redes sociais nos procesos de normalización lingüística.	Identifica os prexuízos lingüísticos en textos alleos e emprega unha linguaxe respectuosa e non sexista nos propios.		
CA1.3 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	Identifica o léxico e as estruturas lingüísticas discriminatorias.		
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Emprega con rigor as normas de expresión (gramatical, ortográfica, textual) explicadas na aula.		
CA5.3 - Revisar os propios textos e fazer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, e identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Explica con precisión e empregando unha metalinguaxe técnica e rigorosa os fenómenos semánticos e léxicos dun texto.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - As linguas de España e os dialectos do español. - Estratexias avanzadas da reflexión interlingüística. - Diferenzas entre os trazos propios das variedades dialectais (fónicos, gramaticais e léxicos) e os relativos aos sociolectos e os reixistros. - Indagación e explicación dos conceptos de norma culta e estándar, atendendo á súa utilidade e á súa diversidade na lingua española. - Os medios de comunicación e as redes sociais nos procesos de normalización lingüística. - Detección de prexuízos e estereotipos lingüísticos coa finalidade de combatelos. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo. - Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo. - Uso autónomo de diccionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta para obter información grammatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
5	REPASO DE LA ORACIÓN SIMPLE.	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Aplica nos textos propios mecanismos sintácticos propios da oración simple con corrección.	PE	100
CA5.2 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos especializados avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	Identifica e explica errores de orixe sintáctica presentes en textos alleos.		
CA5.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Identifica as funcións sintácticas da oración simple e clasifica a estrutura dentro do cadro de tipos de oracións.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos			
<ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos. - A lingua como sistema interconectado tendo en conta os diferentes niveis: fonológico, morfológico, sintáctico e semántico. - Distinción entre a forma (categoría grammatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta). - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo. 			

UD	Título da UD	Duración
6	LA ORACIÓN COMPUESTA I	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de evaluación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Incorporar procedimentos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Incorpora procedimentos propios da sintaxe composta con rigor e amosando dominio práctico da teoría.	PE	100
CA5.2 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos especializados avaliando a súa calidad e fiabilidade, así como a eficacia dos procedimentos lingüísticos emplegados.	Identifica e explica errores relacionados coa sintaxe complexa.		
CA5.3 - Revisar os propios textos e fazer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, e identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Aplica as noções abstractas da sintaxe complexa para explicar os mecanismos lingüísticos emplegados en textos diferentes.		
CA5.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Identifica e explica o uso da sintaxe complexa, así como das funcións sintácticas.		
CA5.5 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Explica as estruturas sintácticas complexas empregando unha terminoloxía técnica axeitada.		

Lenda: IA: Instrumento de Evaluación, %: Peso orientativo; PE: Prueba escrita, TI: Tabla de indicadores

Contidos	
<ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamiento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - A lingua como sistema interconectado tendo en conta os diferentes niveis: fonológico, morfológico, sintáctico e semántico. - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta). - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeto, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo. - Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta para obter información gramatical de carácter xeral. 	

UD	Título da UD	Duración
7	LA ORACIÓN COMPUESTA II	5

Criterios de evaluación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliação	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.2 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos especializados avaliando a súa calidad e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	Realiza comentarios de texto amosando pensamento crítico e empregando as técnicas lingüísticas axeitadas.	PE	100
CA5.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Identifica as oracións subordinadas e asígnalle unha función.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - A lingua como sistema interconectado tendo en conta os diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico. - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta). - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo.

UD	Título da UD	Duración
8	LITERATURA DEL SIGLO XX (I)	9

Criterios de avaliação	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes que se relacionen coas propostas de lectura guiada, incluído o ensaio literario e obras actuais que establezan conexións coa tradición, e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Le a obra correspondente do trimestre e responde nun mínimo do 50% de maneira correcta.	PE	80
CA4.3 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Identifica os trazos básicos da corrente literaria na que se inscribe o fragmento que se traballa.		

Criterios de avaliação	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nunha exposición oral, un ensaio ou unha presentación multimodal, establecendo vínculos argumentados entre as obras da literatura española ou hispánica do último cuarto do século XIX e dos séculos XX e XXI obxecto de lectura guiada e outros textos e manifestacións artísticas de onte e de hoxe, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe, recursos expresivos e valores éticos e estéticos, e explicitando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Desenvolve axeitadamente o tema de literatura correspondente, de maneira organizada, clara e coherente.		
CA4.5 - Revisar os propios textos e fazer propostas de mellora argumentando os cambios a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, e identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Redacta con precisión, claridade es en errores graves.		
CA4.2 - Compartir a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar unha interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Argumenta de maneira clara sobre os seus gustos literarios e é capaz de detectar os trazos que estudamos na clase empregando unha terminoloxía técnica.	TI	20

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura autónoma de obras de autoras e autores relacionadas coas propostas de lectura guiada que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias. - Selección das obras relevantes, incluído o ensaio literario e formas actuais de producción e consumo cultural, coa axuda de recomendacións especializadas. - Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e atendendo a aspectos temáticos, xénero e subxénero, elementos da estrutura e o estilo, e valores éticos e estéticos das obras. - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade e outras manifestacións literarias ou artísticas. - Lectura guiada de obras relevantes da literatura española do último cuarto do século XIX e dos séculos XX e XXI, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero arredor de tres eixes: (1) Idade de Prata da cultura española (1875-1936); (2) Guerra Civil, exilio e ditadura; (3) Literatura española e hispanoamericana contemporánea. Procesos e estratexias. - Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversas literarias. - Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos. - Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria. - Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura. - Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero. - Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.

Contidos

- Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.

UD	Título da UD	Duración
9	EL ESPAÑOL EN EL MUNDO	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e valorar as lingua oficiais de España e as variedades dialectais do español, con especial atención ao galego e ao castelán, contrastando de maneira explícita e coa metalinguaxe apropiada aspectos lingüísticos e discursivos das lingua e os dialectos en manifestacións orais, escritas e multimodais, diferenciando os trazos de lingua que responden á diversidade dialectal dos que se corresponden con sociolectos ou rexistros.	Recoñece as lingua oficiais de España, así como as súas variedades e explica os seus trazos principais.	PE	100
CA1.2 - Refutar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal, atendendo á diversidade de normas cultas e estándares que se dan nunha mesma lingua, así como analizando e valorando a relevancia actual dos medios de comunicación e das redes sociais nos procesos de normalización lingüística.	Identifica os prexuízos e rebáteos empregando terminoloxía técnica.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- As lingua de España e os dialectos do español.
- Estratexias avanzadas da reflexión interlingüística.
- Diferenzas entre os trazos propios das variedades dialectais (fónicos, gramaticais e léxicos) e os relativos aos sociolectos e os rexistros.
- Indagación e explicación dos conceptos de norma culta e estándar, atendendo á súa utilidade e á súa diversidade na lingua española.
- Os medios de comunicación e as redes sociais nos procesos de normalización lingüística.
- Detección de prexuízos e estereotipos lingüísticos coa finalidade de combatelos.

UD	Título da UD	Duración
10	LITERATURA DEL SIGLO XX (II)	9

Criterios de avaliação	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes que se relacionen coas propostas de lectura guiada, incluído o ensaio literario e obras actuais que establezan conexións coa tradición, e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Le de maneira axeitada a última obra de lectura obligatoria do curso e explica as súas características fundamentais empregando unha linguaxe técnica.	PE	80
CA4.3 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	É quen de contextualizar a obra ou o fragmento no seu contexto e de identificar os seus trazos principais.		
CA4.2 - Compartir a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar una interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Explica os seus gustos literarios e valora a calidade literaria dunha obra ou fragmento empregando unha termiloxía que denota dominio técnico.	TI	20

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura autónoma de obras de autoras e autores relacionadas coas propostas de lectura guiada que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias. - Selección das obras relevantes, incluído o ensaio literario e formas actuais de producción e consumo cultural, coa axuda de recomendacións especializadas. - Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuitos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. - Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e atendendo a aspectos temáticos, xénero e subxénero, elementos da estrutura e o estilo, e valores éticos e estéticos das obras. - Recomendación das lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. Utilización das redes sociais e os formatos audiovisuais para o fomento da lectura. - Lectura guiada de obras relevantes da literatura española do último cuarto do século XIX e dos séculos XX e XXI, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero arredor de tres eixes: (1) Idade de Prata da cultura española (1875-1936); (2) Guerra Civil, exilio e ditadura; (3) Literatura española e hispanoamericana contemporánea. Procesos e estratexias. - Construcción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversas literarias. - Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria. - Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura. - Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero. - Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.

UD	Título da UD	Duración
11	LITERATURA DEL SIGLO XX (III)	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes que se relacionen coas propostas de lectura guiada, incluído o ensaio literario e obras actuais que establezan conexións coa tradición, e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Lee fragmentos ilustrativos de la lectura obligatoria y del temario y los explica de manera técnica.		
CA4.3 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xúizos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Relaciona la obra de lectura obligatoria, con fragmento ilustrativos, con su contexto y localiza los rasgos que la identifican.	PE	100
CA4.5 - Revisar os propios textos e fazer propostas de mellora argumentando os cambios a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, e identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Redacta con claridad y precisión, sin errores graves de ortografía ni de puntuación.		
CA4.6 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e a análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	Redacta y se expresa oralmente evitando usos discriminatorios de la lengua.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura autónoma de obras de autoras e autores relacionadas coas propostas de lectura guiada que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias. - Participación activa no circuito literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais. - Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e atendendo a aspectos temáticos, xénero e subxénero, elementos da estrutura e o estilo, e valores éticos e estéticos das obras. - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade e outras manifestacións literarias ou artísticas. - Lectura guiada de obras relevantes da literatura española do último cuarto do século XIX e dos séculos XX e XXI, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero arredor de tres eixes: (1) Idade de Prata da cultura española (1875-1936); (2) Guerra Civil, exilio e ditadura; (3) Literatura española e hispanoamericana contemporánea. Procesos e estratexias.

Contidos

- Construcción compartida da interpretación das obras a través de discusíons ou conversas literarias.
- Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.
- Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura.
- Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero.

UD	Título da UD	Duración
12	REPASO GLOBAL	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais especializados propios de diferentes ámbitos analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Identifica el tema de un texto y es capaz de hacer un resumen adecuado.		
CA2.3 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identifica a intención comunicativa do texto e capta o contido esencial.		
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes, atendendo á xestión do seu almacenamento e recuperación, así como á avaliación da súa fiabilidade e pertinencia.	Recolella información fiable e organízaa nun texto coherente, cohesionado e correcto.		
CA2.7 - Identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Le e comprende, solucionando os problemas que atopa no proceso mediante o emprego de diccionarios.	PE	100
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Identifica o propósito comunicativo dun texto de calquera natureza.		
CA2.9 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e a análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	Exprésase cunha linguaxe respectuosa.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado sobre temas curriculares ou de interese social e cultural, precedidos dun proceso de planificación que atenda á situación comunicativa, destinatario, propósito e canle, e de redacción e revisión de borradores entre iguais ou utilizando outros instrumentos de consulta.	Redacta con claridade, amosando destreza no pensamento crítico.		
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Vai mellorando na aplicación das regras ortográficas e gramaticais, de tal xeito que nas súas producións textuais predomina a corrección.		
CA3.6 - Revisar os propios textos e fazer propostas de mellora argumentando os cambios a partir da reflexión metalinguística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica.	Revisa e detecta os erros para corrixilos e para non volver cometelos no futuro.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: os compoñentes do feito comunicativo. - Os xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión e análise crítica dos xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e medios de comunicación. - Procesos de comprensión, análise e interpretación de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Deteción dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal, dos abusos a través da palabra e dos usos manipuladores da linguaxe. Valoración da forma e do contido do texto. - Alfabetización informacional: procura autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios. A xestión de contidos, o almacenamento e a recuperación da información relevante. Noticias falsas e verificación de feitos. - Recoñecemento dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Análise das formas lingüísticas de expresión da subxectividade e da obxectividade e da súa aplicación nos textos. - Localización e clasificación de conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto. - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado. - Contexto vinculado ás estratexias de producción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: os compoñentes do feito comunicativo. - Elaboración de textos tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencions; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Os xéneros discursivos desde o punto de vista da creación de textos orais, escritos e multimodais. - Respecto polas propiedades textuais nas creacións propias: coherencia, cohesión e adecuación. - Xéneros discursivos do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e dos medios de comunicación.

Contidos

- Procesos de composición e revisión de diversos tipos de textos propios de natureza oral, escrita e multimodal.
- Producción oral formal: planificación e procura de información, redacción e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Alfabetización informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. A xestión de contidos, o almacenamento e a recuperación da información relevante. Noticias falsas e verificación de feitos.
- Uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos propios orais, escritos e multimodais.
- Emprego axeitado das formas lingüísticas de expresión da subxectividade e da obxectividade e nos textos propios.
- Uso dos recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Utilización adecuada de conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de diccionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Emprego correcto dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.

4.1. Concreciones metodolóxicas

2.º de Bachillerato constituye un curso que exige mucha planificación tanto por parte del profesorado como por parte del alumnado. Puesto que el tiempo apremia y hay que preparar muy bien el examen de acceso a la universidad, es importante que el alumnado asuma su responsabilidad. Así pues la metodología que emplearemos será la siguiente:

- Se entregará a comienzo de curso una planificación del temario, con sus tiempos y distribución.
- A comienzo de cada unidad didáctica se entregará el tema teórico y se explicará en clase.
- A continuación se dedicarán como mínimo tres sesiones a poner en práctica la teoría.
- Muchas clases serán prácticas, porque será fundamental realizar en el aula comentarios de texto y resúmenes, con el fin de poner en común el resultado y discutir sobre los errores y los aciertos. En clase realizaremos modelos de examen ABAU, para que el alumnado se familiarice con su estructura y su contenido.
- Además de la práctica en el aula, el alumnado tendrá que realizar tareas en casa que serán corregidas por la profesora y que se tendrán en cuenta a la hora de la calificación.
- Trabajaremos en equipo sobre todo en la elaboración de comentarios.
- El alumnado que presente dificultades para seguir la materia recibirá material complementario y un apoyo especial que podrá llevarse a cabo en horario fuera de clase, por ejemplo durante los recreos (se ha establecido este curso el recreo del martes como tiempo de atención al alumnado que lo necesite).

MATERIALES Y RECURSOS:

No es obligatorio ningún libro de texto. No obstante, tomaremos como punto de partida el de la editorial Oxford (serie Inicia Dual). La profesora proporcionará sus propio apuntes teóricos y ejercicios prácticos. Será fundamental el blog de la asignatura (www.mxfernandez.wordpress.com), puesto que en él se colgará todo el material y será la plataforma de comunicación fuera del aula.

El aula virtual servirá como plataforma de comunicación entre el alumnado y la profesora. Por elección del alumnado, se reserva el blog para el trabajo con los diferentes materiales.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Blog da materia

No blog www.mxfernandez.wordpress.com colgaremos todo o material que se necesitará para cada unha das unidades didácticas. Non dispoñemos de libro de texto, así que todo o material será elaborado pola profesora. Neste blog incluiranse tamén documentos de apoio e servirá como canle de comunicación, aparte da aula virtual do centro.

5.1. Procedemento para a avaliação inicial

En la primera semana de clase se llevará a cabo una evaluación inicial para detectar posibles lagunas e intentar solventarlas. Será fundamental detectar las carencias, especialmente este curso, para que el aprendizaje se sostenga sobre una base firme.

La prueba constará de los siguientes bloques de contenido:

- Comunicación: lectura de un texto y resolución de preguntas de comprensión. Elaboración de un resumen.
- Gramática: identificación de clases de palabra, análisis morfológico y análisis sintáctico.
- Redacción: creación de un texto en el que puedan comprobarse el uso correcto o incorrecto de la ortografía, de la coherencia y de la cohesión textual.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliação por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	10	15	10	6	9	6	5	10	5	10
Proba escrita	80	100	100	100	100	100	100	80	100	80
Táboa de indicadores	20	0	0	0	0	0	0	20	0	20

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	4	100
Proba escrita	100	100	94
Táboa de indicadores	0	0	6

Criterios de cualificación:

La evaluación es un proceso que se basa en la observación sistemática de la evolución del alumnado. Para observar este progreso, utilizaremos los siguientes instrumentos de evaluación:

- OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA DEL TRABAJO DE AULA.

- TRABAJOS ESCRITOS (optativos).
- PRUEBAS ESCRITAS OBJETIVAS.

Las pruebas escritas supondrán el 100% de la nota. Estas pruebas intentarán ajustarse en todo lo posible a los exámenes de la ABAU, para conseguir así que el alumnado se familiarice con esa situación y aprenda a gestionar el tiempo durante la prueba (los exámenes se resolverán siempre en hora y media, que es lo establecido por la CIUG).

Se realizarán al menos dos exámenes por trimestre cuyo contenido se organizará en función del temario impartido.

Los contenidos en cada evaluación se dividirán en dos grandes bloques:

BLOQUE I: gramática-redacción-comunicación = 60% de la nota.

BLOQUE II: literatura y lecturas obligatorias = 40% de la nota.

*En el boletín de notas se redondeará al alza cuando la media supere el 0,5 (es decir, 5,5 se pondrá 6) a la baja en el resto de los casos. Pero "ojo": solo se redondeará al alza si se han entregado los comentarios de texto que se irán proponiendo a lo largo del curso y si la calificación alcanzada en ellos muestra que el alumno/a le ha dedicado esfuerzo y trabajo. No se trata de que el comentario esté aprobado, sino de que el alumno/a muestre que ha puesto interés y esfuerzo en su elaboración. Entendemos que la elaboración de comentarios críticos es un proceso complejo, que exige tiempo y que necesita tiempo para su interiorización.

*Para calcular la nota final de curso, se mantendrá la nota decimal, salvo en el caso de que se haya redondeado al alza, en cuyo caso se mantendrá la nota más beneficiosa para el alumno/a.

* Cuando un examen cuente con una parte de gramática y otra de literatura/lectura, será obligatorio obtener una nota mínima en cada una de ellas para que hagan media. La profesora lo consignará por escrito al comienzo del examen. Con esta medida se pretende evitar que el alumnado abandone uno de los bloques (principalmente el de literatura, que es el que exige más esfuerzo de estudio y memorización).

* Errores ortográficos, de expresión, de adecuación y de presentación: se penalizarán las faltas de ortografía hasta un máximo de 2 puntos siguiendo los criterios establecidos para la prueba ABAU:

- 0.1 punto por cada falta de ortografía no repetida y por cada error léxico, y 0.1 por cada dos errores no repetidos en el uso del acento gráfico (acentos que faltan o que sobran). Por ejemplo: 6 faltas + 12 tildes en una calificación de 5.5 supondrá un descuento de 1.2 puntos. Nota Final: 4.3.

* A lo largo de cada trimestre se realizarán comentarios de texto y resúmenes para trabajar el apartado de comunicación-redacción. Su entrega será optativa. En todo caso, serán revisados y calificados y su valoración se tendrá en cuenta en el momento de redondear la nota de cada trimestre, tal y como hemos señalado más arriba.

CALIFICACIÓN FINAL

La materia está constituida por cinco grandes bloques:

- I Comentario crítico y resumen de un texto.
- II Gramática
- III Literatura de la 1.ª evaluación + lecturas obligatorias
- IV Literatura de la 2.ª evaluación + lectura obligatoria
- V Literatura de la 3.ª evaluación + lectura obligatoria

Si tras el proceso de recuperación el alumnado ha superado las tres evaluación, se hallará la nota media ordinaria a partir de la media ponderada de los tres trimestres como sigue:

EVALUACIÓN I = 25% DE LA NOTA FINAL

EVALUACIÓN II = 30% DE LA NOTA FINAL

EVALUACIÓN III= 45% DE LA NOTA FINAL

La materia se superará en la evaluación ordinaria si al menos la nota media ponderada resultante es un 5.

NOTA IMPORTANTE: el intento y el hecho de "copia" en una prueba escrita supondrá el 0 en el examen. El alumno/a tendrá derecho a repetirlo en la fecha que la profesora considere oportuno.

ALGUNAS PUNTUALIZACIONES ACERCA DE LAS PRUEBAS ESCRITAS:

- Las pruebas tratarán de parecerse lo máximo posible a la prueba ABAU. No obstante, en los dos primeros trimestres no se ofertará la optatividad plena que sí está presente en la prueba diseñada por la CIUG. Esto es, será obligatorio realizar preguntas tanto del bloque de gramática-comunicación como de Literatura. La optatividad irá in crescendo de manera progresiva.

- La última prueba del curso tendrá carácter global y por lo tanto comprenderá todos los contenidos impartidos en todos los bloques. Para compensar este hecho ofrecerá al alumnado la optatividad del examen ABAU que establezca la comisión interuniversitaria para el curso 2023-2024. - No obstante, el aprobado en este examen final no implica el aprobado de todo el curso. Esta prueba tendrá una ponderación acorde a como se ha hecho en las evaluaciones anteriores (el primer examen ponderará entre 30-40% y el final de cada trimestre entre 60% y 70%, en función del temario impartido que sea objeto de valoración)

- La profesora ofrecerá siempre exámenes modelo previos a la realización de cada prueba para que sirvan de guía al alumnado y siempre que sea posible resolverá los ejercicios y los colgará en el blog de la asignatura para que el alumnado tenga un modelo de respuesta que le sirva de guía.

CONTENIDOS MÍNIMOS EXIGIBLES PARA 2.º DE BACHILLERATO

1. Realización de síntesis de ideas fundamentales de un texto en resúmenes o esquemas.
2. Identificación y localización de ideas principales y secundarias en cualquier tipo de texto.
3. Identificación de la tesis de un texto argumentativo.
4. Realización de comentarios críticos, demostrando la suficiente madurez intelectual y lingüística.
5. Producción de textos orales y escritos que sean adecuados, coherentes y cohesionados, con corrección ortográfica, gramatical y estructural.
6. Conocimiento básico de la situación lingüística de España.
7. Análisis morfológico y sintáctico (tanto de la oración simple como de la oración compuesta).
8. Identificación y clasificación de todas las clases de palabra.
9. Identificación y análisis de los principales fenómenos semánticos.
10. Reconocimiento de todos los recursos que le confieren a un texto coherencia y cohesión.
11. Conocimiento de las características fundamentales de los períodos literarios que abarcan desde mediados del XIX hasta el siglo XXI, además de la narrativa hispanoamericana del siglo XX.
12. Leer y comprender las obras de lectura obligatoria propuestas para cada evaluación.

[1] Queremos insistir en que la profesora podrá modificar los aspectos referentes a los criterios de calificación, siempre y cuando no afecten a lo esencial de lo propuesto en esta programación. Ha de informar de todos los cambios al alumnado.

El peso de la calificación obtenida en la evaluación III es mayor puesto que se realizarán exámenes globales, en los que se podrá preguntar sobre cualquier contenido del temario (especialmente de gramática) y que seguirán la estructura marcada por el examen de acceso a la universidad.

Criterios de recuperación:

PROCEDIMIENTOS DE RECUPERACIÓN

- El alumnado que, habiendo suspendido la primera evaluación, apruebe el segundo trimestre, recuperará automáticamente la parte suspensa.
- El alumnado que suspenda el segundo trimestre tendrá la oportunidad de presentarse a una prueba de recuperación parcial a la vuelta de Semana Santa.
- La medida anterior de recuperación se complementará con una recuperación final global obligatoria en el mes de mayo, en donde el alumnado podrá recuperar los bloques de contenidos que tenga suspensos a lo largo del curso.
- El alumnado que tenga suspensas las dos últimas evaluaciones deberá presentarse a esta prueba con toda la materia del curso. No obstante, la profesora informará con antelación al alumnado de los bloques temáticos que deba recuperar cada alumno/a.
- Quienes solamente tengan una evaluación pendiente, realizarán una prueba específica con los contenidos no superados.
- El alumnado aprobado no podrá presentarse a las pruebas de recuperación, pero sí que tendrá la opción de subir nota mediante la realización de comentarios críticos de texto.

PLAN DE REFUERZO Y RECUPERACIÓN

El alumnado realizará un repaso de gramática básica, así como de técnicas de expresión y redacción. Para ello se realizará una atención personalizada durante los recreos para resolver dudas, proponer actividades y supervisarlas. Tanto los contenidos como los objetivos de estas "clases de recuperación" irán variando dependiendo de las necesidades del alumnado.

Asimismo, en el blog de la asignatura (www.mxfernandez.wordpress.com) se colgarán ejercicios de refuerzo y ampliación, así como su solucionario (siempre que sea necesario y no se hayan podido corregir en el marco del aula).

6. Medidas de atención á diversidade

Neste curso non temos alumnado con adaptacións curriculares, pero si que se aprecia moita diversidade. Para compensar este feito, a profesora estará sempre a disposición do alumnado nun tempo extra que será os recreos dos martes e dos luns (de corenta minutos cada un). Irá pautando traballo e que se corrixirá nese tempo. Cando sexa preciso, tamén se proporcionará o solucionario das actividades.

Farase un seguimento moi personalizado e sempre se estará en contacto coas familias para comunicar calquera

situación que o merezca.

Tamén será fundamental a coordinación co departamento de Orientación.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora e expresión oral e escrita.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Comunicación audiovisual e uso das tic.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Resolución pacífica de conflictos.	X							
ET.4 - Igualdade entre sexos	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Creatividade e traballo en equipo	X							X
ET.6 - Pensamento crítico.	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12
ET.1 - Comprensión lectora e expresión oral e escrita.	X	X	X	X
ET.2 - Comunicación audiovisual e uso das tic.	X	X	X	X
ET.3 - Resolución pacífica de conflictos.	X			
ET.4 - Igualdade entre sexos	X	X	X	X
ET.5 - Creatividade e traballo en equipo		X	X	
ET.6 - Pensamento crítico.	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descripción	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Saídas ao teatro	O alumnado de 2.º BACH terá a oportunidade de asistir a obras de teatro no Teatro Principal de Ourense por un precio módico en horario extraescolar.		X	X
Charlas da USC	Charlas relacionadas co eido da Lingüística.		X	

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro

Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico

A programación axústase ao tempo de cada trimestre e desenvólvese cun ritmo axeitado.

Metodoloxía empregada

A metodoloxía é variada e cumple coas expectativas marcadas cara final de curso.

Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos

O alumnado deseñóvase axeitadamente co blog da materia e a planificación do curso é clara e concreta.

Medidas de atención á diversidade

Adóptanse medidas de atención á diversidade que son efectivas.

Clima de traballo na aula

Na aula hai clima de traballo e de cooperación.

Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais

A comunicación coas familias é fluída e co resto de Departamentos, especialmente co de Lingua galega co que nos coordinamos na explicación do temario co fin de facer un tratamento integrado de linguas que beneficie ao alumnado.

Descripción:

A programación didáctica será avaliada cada trimestre. No caso de detectar errores ou situaciones que merezan una especial atención, levarase a proposta ás reuniones de departamento para tomar decisiones.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Nas reuniones de departamento de maneira mensual faremos unha valoración de como prograza o proceso de ensino-aprendizaxe. No caso de fazer cambios, tomarase acta dos mesmos. Todas as propostas de mellora serán debatidas no seo do departamento, para reflexionar sobre elas e para pensar sobre a súa aplicación nouros cursos.

9. Outros apartados